

**OPŠTI USLOVI PRUŽANJA INVESTICIONIH USLUGA
u Hipotekarnoj banci AD Podgorica**

Podgorica, oktobar 2025. godine

SADRŽAJ

1.	PREDMET I SADRŽAJ OPŠTIH USLOVA.....	4
2.	ZNAČENJE POJEDINIH POJMOVA	5
3.	NAKNADE, TROŠKOVI I POVEZANI IZDACI	6
4.	IZMIRENJE OBAVEZA, TROŠKOVA I DRUGIH NAKNADA BANKE	7
5.	RIZICI, RAZVRSTAVANJE KLIJENATA, PROCJENA PRIKLADNOSTI.....	8
6.	OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI	8
7.	IDENTIFIKACIJA KLIJENTA, POSLOVNA TAJNA, KOMUNIKACIJA, I NAČIN PODNOŠENJA PRITUŽBE.....	9
8.	OTKAZ UGOVORA	12
9.	IZJAVE I JEMSTVA KLIJENTA	13
10.	JEZIK UGOVORA, SNIMANJE KOMUNIKACIJE, RJEŠAVANJE SPOROVA	13
11.	INVESTICIONE I POMOĆNE USLUGE	14
12.	BROKERSKE USLUGE.....	14
12.1.	DEFINICIJA I SADRŽAJ BROKERSKIH USLUGA.....	14
13.	PRAVA I OBAVEZE BANKE I NJENIH KLIJENATA	14
14.	VRSTE NALOGA KLIJENTA, NAČIN I USLOVI PRIJEMA NALOGA	15
14.1.	Nalog sa dodatnim uslovima načina prikazivanja i izvršenja.....	16
14.2.	Nalog sa dodatnim uslovima vremena izvršenja	16
14.3.	Nalog sa posebnim uslovima izvršenja.....	16
14.4.	Sadržaj naloga.....	17
14.5.	Ispostavljanje naloga	17
14.6.	Predaja naloga e-mailom	18
14.7.	Predaja naloga telefonskim putem i faksom	18
14.8.	Potvrda o prijemu naloga	19
14.9.	Izmjena i opoziv naloga.....	20
14.10.	Izvršavanje naloga.....	20
14.11.	Unos naloga u sistem trgovanja	21
14.12.	Redosljed Naloga na berzi	21
14.13.	Izvršavanje Naloga za više klijenata.....	21
14.14.	Izvjешtavanje o zaključenim transakcijama	22
14.15.	Obavještenje klijenta o realizovanim nalogima.....	22
14.16.	Kliring i saldiranje	23

14.17.	Klijentov novac	23
15.	POMOĆNE INVESTICIONE USLUGE	24
15.1.	Definicija i sadržaj kastodi usluge.....	24
15.2.	Prava i obaveze banke.....	25
15.3.	Prava i obaveze klijenata	26
16.	OSTALE POMOĆNE USLUGE.....	27
17.	INVESTICIONO ISTRAŽIVANJE I FINANSIJSKA ANALIZA	27

OPŠTI USLOVI PRUŽANJA INVESTICIONIH USLUGA

u Hipotekarnoj banci AD Podgorica

1. PREDMET I SADRŽAJ OPŠTIH USLOVA

Predmet i sadržaj ovih Opštih uslova je regulisanje međusobnih prava i obaveza Banke i Klijenta vezano za zaključenje i izvršavanje Ugovora, kao i drugih poslova sa finansijskim instrumentima i novčanim sredstvima Klijenta predviđenih odredbama ovih Opštih uslova, a koji se odnose na investicione i pomoćne usluge za koje Hipotekarna banka AD Podgorica (u daljem tekstu "Banka") ima dozvolu za obavljanje poslova.

Prava i obaveze u vezi sa investicionim i pomoćnim uslugama koje Banka u trenutku donošenja ovih Opštih uslova omogućava klijentu da aktivira i koristi, definisane su ovim Opštim uslovima.

Aktivaciju bilo koje druge usluge, osim one obuhvaćene Ugovorom kojeg je Klijent zaključio s Bankom, Klijent mora izričito tražiti te potvrditi putem raspoloživih distribucionih kanala. Banka se obavezuje da će izvršavati aktivnosti i obavljati radnje samo onih investicionih usluga koje je Klijent aktivirao. Banka je u obavezi da, prije zaključenja Ugovora o pružanju investicionih i pomoćnih usluga, upozna Klijenta sa investicionim i pomoćnim uslugama koje Banka pruža.

Klijent može bez otkazivanja Ugovora deaktivirati svaku pojedinačnu investicionu i/ili pomoćnu uslugu, osim brokerske usluge. Raskidom Ugovora između Banke i Klijenta, Banka prestaje da pruža brokerske usluge.

Ovi Opšti uslovi sastavni su dio Ugovora te potpisom Ugovora, Klijent potvrđuje da je upoznat sa sadržajem ovih Opštih uslova i da pristaje na njihovu primjenu.

Za sve što nije regulisano Ugovorom i ovim Opštim uslovima, primjenjivaće se važeći zakonski i podzakonski propisi te akti o poslovanju Banke, kao i interni akti Banke, sa svim izmjenama i dopunama donesenim za vrijeme trajanja Ugovora i Opštih uslova.

Klijent je saglasan da Banka u bilo koje doba može izmijeniti ove Opšte uslove u skladu sa zakonskim propisima i poslovnom politikom Banke te da je bilo kakva dalja izmjena, dopuna ili dodatak ovih Opštih uslova obavezujuća od trenutka donošenja i stupanja na snagu istih, a na šta Klijent pristaje prvim sljedećim upućivanjem Naloga, kao i daljim korišćenjem bilo koje investicione i/ili pomoćne usluge Banke. Bilo kakva izmjena, dopuna ili dodatak ovih Opštih uslova biće sastavljena na trajnom mediju, izložena na vidnom i Klijentu dostupnom mjestu u prostorijama Banke i na internet stranicama Banke, odnosno biće distribuirana Klijentu.

Klijent je saglasan da Banka u bilo koje doba može izmijeniti Tarifnik, Politiku izvršavanja naloga i sve druge prateće akte u skladu sa zakonskim propisima i poslovnom politikom Banke te da je bilo kakva izmjena, dopuna ili dodatak navedenih dokumenata obavezujuća od trenutka donošenja i stupanja na snagu istih, a na šta Klijent pristaje prvim sledećim upućivanjem Naloga, kao i daljim korišćenjem bilo koje investicione i/ili pomoćne usluge Banke. Bilo kakva izmjena, dopuna ili dodatak navedenih dokumenata biće sastavljena na trajnom mediju, izložena na vidnom i Klijentu dostupnom mjestu u prostorijama Banke i na internet stranicama Banke, odnosno biće distribuirana Klijentu.

2. ZNAČENJE POJEDINIH POJMOVA

Pojedini pojmovi navedeni u ovim Opštim uslovima i/ili Ugovoru imaju sljedeće značenje:

Ugovor: Ugovor o korištenju investicionih i pomoćnih usluga Hipotekarne banke AD Podgorica.

Klijent ili Nalogodavac: Domaća ili strana pravna ili fizička lica, odnosno drugi uređeni oblik bez pravnog statusa, sa kojim Banka direktno ili po Ovlašćenom zastupniku, u skladu sa važećim propisima i internim procedurama, sklapa Ugovor, a kojim Klijent ovlašćuje Banku da mu pruža investicione i/ili pomoćne usluge na koje se odnose odredbe Opštih uslova i Ugovora.

Ovlašćeni zastupnik: Pravna ili fizička osoba ovlašćena, na osnovu zakona, odluke nadležnog tijela ili punomoćja od strane Klijenta, za davanje Naloga/Instrukcije, kao i za korišćenje drugih investicionih usluga i aktivnosti predviđenih Ugovorom i Opštim uslovima, u ime i za račun Klijenta.

Nalog: Jednostrana izjava volje Klijenta upućena Banci, da u svoje ime, a za račun Klijenta kupi ili proda Finansijske instrumente.

Instrukcija: Svaka ovlašćena instrukcija ili nalog Klijenta odnosno njegovog Ovlašćenog zastupnika upućena Banci u skladu sa odredbama Ugovora i ovih Opštih uslova.

Knjiga naloga: Poslovna knjiga Banke koja se vodi u elektronskom obliku kao zbroj pojedinačnih Naloga te koja je napravljena na način i vodi se u skladu sa relevantnim propisima, pravilima struke i tržišnim praksama.

Tarifnik: Tarifnik investicionih usluga sastavni je dio Ugovora, kojim se utvrđuju visina i način obračuna naknada, troškova i povezanih izdataka koje će Banka obračunavati Klijentu prilikom pružanja usluga i obavljanja aktivnosti koje su predmet Ugovora i ovih Opštih uslova.

Finansijski instrumenti: Prenosive hartije od vrijednosti, instrumenti tržišta novca, jedinice u subjektima za zajednička ulaganja te izvedenice, kao i drugi finansijski instrumenti i vrijednosni papiri predviđeni odredbama ZTK.

Mjesto izvršenja Naloga: Označava uređeno tržište, Multilateralnu trgovinsku platformu (MTP), sistematskog internalizatora, OTC, održavatelja tržišta, odnosno drugog pružatelja likvidnosti ili drugi subjekt u trećoj državi koji obavlja slične funkcije.

Račun finansijskih instrumenata: elektronska evidencija Finansijskih instrumenata Klijenta registrovanih sa Bankom koja se vodi u poslovnim knjigama Banke i proizlazi iz pružanja brokerske usluge na način predviđen Ugovorom i Opštim uslovima. Banka upisuje sve finansijske instrumente koji proizađu iz pružanja brokerske usluge u korist i na teret navedene evidencije.

Kastodi račun finansijskih instrumenata: račun Finansijskih instrumenata Klijenta otvoren u poslovnim knjigama Banke u svrhu čuvanja Finansijskih instrumenata Klijenta u svrhu pružanja kastodi usluge i obavljanja poslova na način predviđen Ugovorom i Opštim uslovima.

Račun Klijenta: Račun finansijskih instrumenata Klijenta kod CKDD i/ili druge finansijske institucije u obliku elektronskog zapisa koji prikazuje pozicije Klijenta ubilježene na tom računu odnosno račun Finansijskih instrumenata Klijenta na kojem će Banka čuvati Finansijske instrumente Klijenta na osnovu obavljanja poslova predviđenih ovim Opštim uslovima i Ugovorom.

Imovina: Finansijski instrumenti i novčana sredstva koji su predmet Ugovora i ovih Opštih uslova.

Trajni medij: papir ili sredstvo koje omogućuje čuvanje podataka u digitalnom formatu na takav način da su pristup, obrada i cjelokupnost podataka osigurani najmanje do roka koji određuje ZTK i propisi doneseni na osnovu njega.

Radni dan: Svaki dan na koji su kreditne institucije u Crnoj Gori otvorene za transakcije ovdje sadržanog poslovanja i ujedno dan na koji radi Mjesto izvršenja Naloga na kojem se određena transakcija izvršava, osim subote i nedjelje. Radno vrijeme Banke je od 8:00 do 16:00 sati svakim Radnim danom, odnosno Banka zadržava pravo da jednostrano produži Radno vrijeme.

CKDD: Centralno klirinško depozitarno društvo AD Podgorica

ZTK: Zakon o tržištu kapitala, kao i eventualne kasnije izmjene i dopune navedenog zakona.

Korporativne aktivnosti: Uključuju održavanje glavne skupštine, obračun i isplate dividende u novcu, obračun i isplate kamata i glavnice za dužničke vrijednosne papire, podjele akcija, spajanja akcija, povećanje ili smanjenje kapitala, preuzimanja akcionarskih društava, prijevremeni otkup dužničkih vrijednosnih papira, kao i ostale korporativne akcije koje se odnose na ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira / finansijskih instrumenata njihovih vlasnika.

Treća strana: Klirinško depozitarno društvo ili kastodi kod kojih Banka čuva Finansijske instrumente Klijenta odnosno sve ostale institucije koje učestvuju / posreduju u pružanju usluga koje su predmet Ugovora i ovih Opštih uslova (npr. investiciono društvo putem kojeg Banka obavlja brokerske usluge).

Banka se obavezuje da će obavljati poslove koji su predmet uređenja ovih Opštih uslova lično u svoje ime, a za račun Klijenta.

Banka može saglasno zakonskim ograničenjima, da izvršenje svih ili pojedinih poslova utvrđenih ovim Opštim uslovima povjeri i trećim osobama.

3. NAKNADE, TROŠKOVI I POVEZANI IZDACI

Banka će obračunavati Klijentu provizije, naknade, troškove i povezane izdatke nastale obavljanjem poslova koji su predmet ovih Opštih uslova i Ugovora, u skladu i u iznosu utvrđenim Tarifnikom.

Slanjem Naloga/Instrukcija te korišćenjem bilo koje investicione i/ili pomoćne usluge Banke smatra se da je Klijent izričito izjavio da poznaje i prihvata odredbe Tarifnika koji su sastavni dio sklopljenog Ugovora te da prihvata i njihove naknadne dopune i izmjene.

Klijent će Banci platiti cjelokupnu vrijednost transakcije kao i sve troškove, provizije, novčane kazne i druge troškove naplaćene od strane tržišta na kojem se trguje/institucija/trećih osoba ili drugačije proizašlih za Banku, uključujući i sve plaćene poreze, u vezi sa poslovima predviđenim ovim Opštim uslovima, osim ako su isti nastali kao posljedica namjere ili grube nepažnje Banke. Potraživanja Banke od Klijenta uvijek uključuju, kad i nije posebno navedeno: sve obaveze koje je Banka preuzela na sebe na osnovu izvršenja Naloga i svojih obaveza iz Ugovora i Opštih uslova; sve naknade, troškove, kamate i zatezne kamate nastale vezano za izvršenje Naloga i obaveza iz Ugovora ili vezano za neizvršenje Naloga i obaveza iz Ugovora na osnovu uzroka za koji ne odgovaraju ni Banka ni Klijent; sva druga potraživanja vezana za izvršenje obaveza iz Naloga: sve poreze u skladu sa zakonskim propisima koje bi Banka bila obavezna platiti.

U tu svrhu Klijent neopozivo ovlašćuje Banku da za iznose iz prethodnog paragrafa tereti njegove Račune novčanih sredstava ili bilo koji drugi transakcioni račun Klijenta otvoren kod Banke.

Banka napominje da postoji mogućnost drugih troškova, što uključuje poreze ili neke druge troškove ili obaveze plaćanja koji su povezani sa transakcijom u vezi Finansijskog instrumenta ili posla s Finansijskim instrumentima, a koji mogu nastati za Klijenta, a koji nisu plativi od strane Banke ili nisu nametnuti od strane Banke.

Ukoliko Banka za pružene investicione, pomoćne usluge definisane Opštim uslovima i Ugovorom ispostavi Klijentu račun o izvršenim transakcijama i/ili uslugama, Klijent se obavezuje da će platiti Banci cjelokupan iznos transakcije kao i sve naknade, troškove i povezane izdatke. Ukoliko bi Klijent kasnio s plaćanjem, Banka ima pravo obračunati zakonsku zateznu kamatu na sva dospelja potraživanja.

Ukoliko Klijent, na dan realizacije transakcije, na kastodi računu/ma ima iznos finansijskih instrumenata koji premašuju iznos transakcije koja se realizuje, Klijent se obavezuje da će Banci platiti cjelokupan iznos transakcije kao i sve naknade, troškove i povezane izdatke najkasnije do datuma saldiranja Naloga. Ukoliko Klijent na dan realizacije Naloga, na kastodi računu, ne raspolaže iznosom finansijskih instrumenata koji premašuju iznos realizovane transakcije, ili ne raspolaže finansijskim instrumentima uopšte, obavezan je da Banci prethodno uplati neophodna finansijska sredstva za realizaciju Naloga. Ukoliko je transakcija realizovana u valuti koja nije EUR, Banka će izvršiti konverziju, u skladu sa kursom koji je dogovoren sa Klijentom ili prema zvaničnoj kursnoj listi koju Banka objavljuje, najkasnije na dan realizacije Naloga.

Ukoliko Klijent o dospelosti ne plati cjelokupan iznos transakcije kao i naknade, troškove i povezane izdatke, Klijent neopozivo ovlašćuje Banku da iznos transakcije kao i naknade, troškove i povezane izdatke, uvećane za zakonsku zateznu kamatu, naplati sa njegovog Računa novčanih sredstava ili bilo kojeg drugog transakcionog računa Klijenta otvorenog kod Banke.

4. IZMIRENJE OBAVEZA, TROŠKOVA I DRUGIH NAKNADA BANKE

Klijent je saglasan da Finansijski instrumenti i novčana sredstva na njegovim Računima finansijskih instrumenata i Računima novčanih sredstava služe kao osiguranje svih obaveza prema Banci na osnovu Ugovora. Banka u svakom slučaju ima pravo raspolaganja nad navedenim Finansijskim instrumentima i novčanim sredstvima i može se namiriti prodajom Finansijskih instrumenata Klijenta i/ili naplatom sa bilo kojeg Računa novčanih sredstava Klijenta otvorenog kod Banke u skladu s odredbama Ugovora i Opštih uslova i aktima i poslovanju Banke.

Potpisom Ugovora Klijent ovlašćuje Banku da u slučaju dospelosti bilo koje obaveze koje podrazumijevaju cjelokupan iznos transakcije kao i sve troškove, provizije, novčane kazne i druge troškove naplaćene od strane tržišta na kojem se trguje/institucija/trećih osoba ili drugačije proizašlih za Banku, uključujući i sve plaćene poreze, u vezi sa poslovima predviđenim ovim Opštim uslovima po Ugovoru i svim ostalim ugovorima koje Klijent ima zaključene sa Bankom da se, bez ikakve dalje saglasnosti Klijentu, namiri iz vrijednosti novčanih sredstava na Računima novčanih sredstava.

U slučaju da su novčana sredstva na Računima novčanih sredstava nedovoljna za naplatu naknade Banke na osnovu Ugovora, kao i svih ostalih ugovora koje Klijent ima zaključene sa Bankom, Klijent ovlašćuje Banku da može neposredno, a radi namirenja izvansudskim putem, prodati bilo koje Finansijske instrumente sa svih Računa finansijskih instrumenata Klijenta i to po tržišnoj cijeni na Mjestu izvršenja Naloga, putem brokera Banke, te u tu svrhu Klijent neopozivo ovlašćuje Banku da izvrši izbor Finansijskih instrumenata i da u njegovo ime i za njegov račun dostavi potrebne instrukcije CKDD-u (ili drugoj finansijskoj instituciji) radi poravnanja i namirenja u vezi sa Finansijskim instrumentima koji su predmet izvansudskog poravnanja.

Klijent ovlašćuje Banku, da bez ikakve dalje saglasnosti, može naknade nastale na osnovu Ugovora, kao i svih ostalih ugovora koje Klijent ima zaključene s Bankom naplatiti, bez intervencije suda, sa svih njegovih računa koji se vode kod Banke.

5. RIZICI, RAZVRSTAVANJE KLIJENATA, PROCJENA PRIKLADNOSTI

Klijent je svjestan da su rizici ulaganja u Finansijske instrumente najvažnije okolnosti o kojima Klijent treba voditi računa kod donošenja odluke o kupovini ili prodaji Finansijskih instrumenata.

Odgovarajući podaci i informacije o Finansijskim instrumentima, kao i svi rizici povezani sa ulaganjem u Finansijske instrumente dostupni su Klijentu u svakoj poslovnicu Banke, na Internet stranici Banke, kao i putem drugih distributivnih kanala Banke.

Osnov za izvršenje investicionih i pomoćnih usluga predstavlja potpisivanje Ugovora o pružanju investicionih i pomoćnih usluga koji Banka i Klijent potpisuju. Potpisom Ugovora, Klijent potvrđuje da svjesno preuzima sve rizike povezane sa ulaganjem, te da Banka ni u kojem slučaju ne odgovara Klijentu zbog eventualne štete nastale ostvarenjem bilo kojeg rizika vezanog za kupovinu, prodaju, držanje i/ili čuvanje Finansijskog instrumenta sa kojima je Klijent bio na odgovarajući način upoznat, odnosno distribuciju investicionog istraživanja, davanje kredita sa ciljem omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, kao i svih drugih rizika vezanih uz pružanje investicionih i pomoćnih usluga. Takođe, Klijent potvrđuje da ga je Banka upoznala sa svim investicionim i pomoćnim uslugama, te investicionim aktivnostima koje je Banka kao kreditna institucija ovlašćena pružati i obavljati te rizicima ulaganja u Finansijske instrumente, posebno vodeći računa o njegovom znanju i iskustvu te finansijskoj situaciji i investicionim ciljevima kako bi mu se mogle ponuditi odgovarajuće usluge i proizvodi.

Potpisom Ugovora Klijent potvrđuje da je obaviješten da Banka ne mora prikupljati podatke i davati procjenu prikladnosti prilikom pružanja investicionih usluga koje se sastoje isključivo od primanja i prenosa i/ili izvršavanja Naloga Klijenata, sa ili bez pomoćnih finansijskih usluga, ukoliko se usluga pruža na inicijativu Klijenta.

U skladu sa odredbama ZTK i drugih propisa donešenih na osnovu njega, Banka je dužna upoznati nove i postojeće Klijente o razvrstavanju i kategorizaciji na male i profesionalne investitore, odnosno kvalifikovane nalagodavce.

Banka će automatizmom tretirati sve Klijente kao male investitore, ukoliko ne ispunjavaju kriterijume koji su određeni za kategorizaciju na profesionalne investitore.

Klijenti kategorisani kao mali investitori imaju pravo na dodatne informacije, posebno u pogledu dobijanja podataka o finansijskim instrumentima, naknadama, troškovima i povezanim izdacima.

Klijenti kategorisani na male investitore mogu tražiti drugačiju kategorizaciju na način i prema uslovima propisanim u aktu Politika razvrstavanja klijenata.

6. OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI

Odgovornost Banke će biti ograničena isključivo na imovinsku štetu koja bi mogla proizaći kao posljedica namjerne ili grube nepažnje u postupanju Banke. Banka neće biti odgovorna za bilo kakve Klijentove gubitke uzrokovane višom silom, odnosno nastupom vanjskih, izvanrednih i nepredvidivih okolnosti koji nastanu nakon sklapanja Ugovora, uzrokovanih bilo kojim ratom (bilo objavljenim ili ne), političkim nemirima, prirodnim katastrofama, epidemijama/pandemijama, vladinim restrikcijama, pravilima uređenog tržišta, otkazivanjem trgovanja, štrajkovima, padovima (ili smanjenom propusnošću i funkcionalnošću) komunikacijskih sistema, trećih osoba odnosno Mjesta izvršenja Naloga, odnosno zbog sprovođenja obaveza koje proizlaze iz FATCA regulative, kao i bilo kojim drugim događajem izvan kontrole Banke.

Banka nije odgovorna za bilo kakvu štetu koja nastane Klijentu ili bilo kojoj drugoj strani zbog izbora, djelovanja i/ili propusta trećih osoba, a koji su izvan kontrole Banke podrazumijevajući da je treća osoba izabrana primjenom pažnje dobrog stručnjaka, a slijedom čega može nastupiti stečaj, insolventnost ili nemogućnost izvršenja bilo koje obaveze od strane treće osobe koji su predmet Ugovora i ovih Opštih uslova.

Banka neće ni u kojem slučaju biti odgovorna za gubitke ostvarene kursnim razlikama i fluktuacijama tržišnih kretanja Finansijskih instrumenata, kao niti za bilo koje povrede ili propuste učinjene od strane trećih osoba i/ili institucija prilikom izvršavanja zadataka koje im Banka prenese na osnovu ovlašćenja iz Ugovora i ovih Opštih uslova.

Banka neće biti odgovorna ako djeluje u dobroj namjeri i u skladu sa Nalogom/Instrukcijom za koju opravdano pretpostavlja da je primljena od Klijenta u skladu sa odredbama Ugovora i Opštih uslova te neće odgovarati za troškove koje Klijent pretrpi u slučaju neodgovarajuće dostave Naloga/Instrukcija Banci. Banka takođe neće prihvatiti Nalog/Instrukciju za koju utvrdi ili procijeni da bi izvršenjem iste bio počinjen prekršaj ili kazneno djelo ili da bi izvršenjem Naloga/instrukcije Banka pretrpjela štetu.

Banka posebno ne odgovara za slučajeve ukoliko Klijent nije pravovremeno i bez odlaganja obavijestio Banku o promjeni Ovlašćenih zastupnika, promjeni adrese, brojeva telefona, odnosno telefaksa i e-mail adresa Klijenta navedenih u zaglavlju Ugovora, kao i o svim drugim promjenama podataka koje mogu bitno uticati na izvršenje poslova utvrđenih Ugovorom i ovim Opštim uslovima.

Ukoliko Banka primi kontradiktoran, neodređen, nejasan ili nepotpun nalog ili instrukciju, Banka će od Klijenta zatražiti dopunu Naloga/Instrukcije te neće postupiti po upućenom Nalogu/Instrukciji ili drugom uputstvu sve dok u kontaktu sa Klijentom ne riješi nejasnoće, a sve bez ikakvih obaveza i odgovornosti za Banku.

Banka nije dužna za Klijenta obavljati bilo kakve pravne usluge u ime Klijenta niti će imati ikakvu dužnost ili odgovornost zbog bilo kojeg savjeta ili bilo koje druge izjave Klijentu. Obaveze Banke u okviru ovih Opštih uslova i Ugovora ne uključuju nikakve usluge investicionog savjetovanja ni davanja ličnih preporuka vezano za ulaganje Imovine.

Takođe, Klijent preuzima potpunu odgovornost u vezi sa transakcijama na svojim Računima novčanih sredstava i Računima finansijskih instrumenata i isto tako prihvata da Banka nije odgovorna za bilo koju odluku o ulaganju i raspolaganju Imovinom koju Klijent donese.

Banka će pri pružanju investicionih i pomoćnih usluga u skladu sa Opštim uslovima i Ugovoru postupati s pažnjom dobrog stručnjaka, u skladu s pravilima struke i poslovnom praksom te voditi računa o interesima Klijenta i Imovini Klijenta kao o svojoj vlastitoj imovini. Banka, međutim, ne odgovara za istinitost, valjanost i tačnost prezentirane joj dokumentacije, ni primljene Imovine te ima pravo smatrati da je sadržaj prezentirane joj dokumentacije istinit. Ukoliko Banka uoči neispravnosti ili netačnosti prezentirane joj dokumentacije i/ili dostavljene joj Imovine, odnosno posumnja da je ona krivotvorena, Banka će o tome odmah obavijestiti Klijenta.

7. IDENTIFIKACIJA KLIJENTA, POSLOVNA TAJNA, KOMUNIKACIJA, I NAČIN PODNOŠENJA PRITUŽBE

U skladu sa odredbama važećeg Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", (u daljem tekstu: Zakon), Banka je prilikom pružanja kastodi usluga dužna da, pored mjera poznavanja i praćenja klijenta, sprovede i produbljene mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta i to da:

- 1) preduzme adekvatne mjere i utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom;
- 2) pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za uspostavljanje poslovnog odnosa sa tim klijentom prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ako je poslovni odnos već uspostavljen pribavi pisanu saglasnost višeg rukovodioca za nastavljjanje poslovnog odnosa;
- 3) utvrdi da li klijent zaključuje ugovor o obavljanju kastodi poslova u svoje ime i za svoj račun ili se radi o potkastodiju (kreditna institucija ili drugo pravno lice koje u svoje ime, a za račun trećih lica - svojih klijenata kojima pruža kastodi usluge, zaključuje ugovor o obavljanju kastodi poslova sa Bankom);
- 4) prilikom svake transakcije, u slučaju da se radi o potkastodiju, utvrdi za čiji je račun potkastodi izvršio transakciju.

Ako Banka ne može da izvrši gore navedene mjere poslovni odnos se ne smije uspostaviti, a ako je poslovni odnos uspostavljen, Banka je dužna da taj poslovni odnos raskine.

Za potrebe identifikacije, Klijent je dužan Banci dati sljedeće dokumente i/ili podatke:

Ukoliko je Klijent fizičko lice rezident ili fizičko lice koje obavlja registrovanu djelatnost (u smislu odredbi SPN-a), uz njegovo prisustvo, kopiju ličnu isprave kojom dokazuje svoj identitet (lična karta ili pasoš). uz prezentovanje navedene isprave na uvid.

Zaposleni koji sprovodi identifikaciju dužan je da na fotokopiji lične isprave upiše datum, vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid u fotokopiju isprave i tu fotokopiju i prikupljene podatke čuva u skladu sa Zakonom i internim aktima Banke.

Ukoliko je Klijent fizička lice i nerezident (u smislu odredbi SPN-a), obavezuje se da će dostaviti Banci kopiju pasoša.

Ukoliko je Klijent pravno lice, fizičko lice koje otvara račun u ime Klijenta će dati Banci kopiju lične isprave kojom dokazuje svoj identitet (lična karta ili pasoš). Ukoliko je Klijent pravno lice i rezident (u smislu odredbi SPN-a), obavezuje se da će dati Banci: kopiju izvoda iz upisa u sudski registar Klijenta; kopiju potpisanog kartona na osnovu kojeg je otvoren redovni platno-prometni račun; Upitnik za klijente – fizička i pravna lica.

Isprave iz registara koje klijent dostavlja Banci ne smiju biti starije od tri mjeseca od datuma izdavanja.

Banka ima mogućnost da podatke pribavi i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz CRPS ili drugog odgovarajućeg javnog registra, kao i uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju isprave iz sudskog, poslovnog ili drugog javnog registra u koji je upisano strano pravno lice ili privredno društvo, koju u ime pravnog lica ili privrednog društva podnese njegov zastupnik ili ovlašćeno lice i koja ne smije biti starija od tri mjeseca od datuma izdavanja.

Kad vrši uvid u navedene registre, Zaposleni je dužan da odštampa izvod iz tih registara i označi datum i vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid.

Ukoliko je Klijent pravno lice i nerezident (u smislu odredbi SPN-a), dužan je Banci dati sljedeće dokumente:

- kopiju rješenja o osnivanju društva;
- kopiju ugovora o nerezidentnom eurskom računu otvorenom na ime Klijenta;
- Upitnik za klijente – fizička i pravna lica;

Sve druge podatke propisane standardom Banke "Upoznaj svog klijenta".

U svrhu otvaranja računa iz Ugovora i Opštih uslova i utvrđenja identiteta Klijenta isti je dužan dostaviti Banci i druge potrebne isprave i dokumenta predviđene posebnim propisima.

Nakon identifikacije Klijenta, Banka može, ukoliko Klijent ispunjava sve potrebne uslove sa istim zaključiti Ugovor o pružanju investicionih i pomoćnih usluga (u daljem tekstu Ugovor). Preduslov za zaključenje Ugovora je pribavljanje pisane saglasnosti višeg rukovodioca za uspostavljanje poslovnog odnosa. Ugovor, između ostalog, sadrži sledeće odredbe: predmet ugovora, odnosno koje investicione i pomoćne usluge koje Banka pruža; odredbe kojima se definiše da je Klijent upoznat sa samim Ugovorom i drugim aktima Banke kojima se uređuje poslovanje Banke u poslovima pružanja investicionih i pomoćnih usluga; da je Klijent upoznat sa dužnostima i odgovornostima Banke; dužnostima i odgovornostima Klijenta; plaćanju cjelokupnih obaveza po osnovu transakcije, naknada i drugih povezanih troškova od strane Klijenta; način dostavljanja Naloga; jemstva/garancije Banke i Klijenta; odredbe o poverljivosti, načinu obaveštavanja; trajanju i otkazu ugovora; rešavanju sporova; završne odredbe, kao i eventualno druge odredbe koje se tiču pružanja investicionih i pomoćnih usluga, a koje stranke zajednički ugovore. Ukoliko se Ugovor zaključuje u cilju vršenja podkastodi usluga, Ugovorom će biti definisana i obaveza Klijenta da na zahtjev Banke dostavlja podatke o licima za čiji je račun zaključio Ugovor.

Prije izvršenja naloga Klijenta, Banka je dužna da preduzme adekvatne mjere i utvrdi porijeklo imovine i sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju sa tim klijentom.

Banka se obavezuje da će čuvati kao poverljive podatke o Klijentu, o stanju i promjenama na Računima finansijskih instrumenata i Računima novčanih sredstava, Nalozima/Instrukcijama i poslovima koje Banka obavlja za račun Klijenta, kao i svim drugim podacima i činjenicama za koje Banka sazna vezano uz pružanje investicionih i pomoćnih usluga, te obavljanje investicionih aktivnosti koje su uređene ovim Opštim uslovima i Ugovorom, a ovlašćena ih je objaviti samo onim osobama i u onim slučajevima kada je odavanje tih podataka propisano zakonom.

Banka će, osim ako nije drugačije posebno dogovoreno, slati i davati Klijentu sve potvrde, obaveštenja, izvještaje, pozive i ostvarivati sve druge oblike komunikacije u vezi obavljanja poslova iz Ugovora na adresu (uključujući i adresu elektronske pošte) i brojeve navedene u zaglavlju Ugovora, odnosno putem drugih ugovorenih distribucionih kanala.

Klijent će upućivati i davati Banci sve Naloge i druge instrukcije, potvrde, obaveštenja, pozive, kao i ostvarivati sve druge oblike komunikacije u vezi obavljanja poslova iz Opštih uslova i Ugovora na adrese i brojeve navedene posebno za svaku investicionu ili pomoćnu uslugu koju Banka pruža u skladu sa Ugovorom i Opštim uslovima.

Banka je dužna da prilikom pružanja investicionih usluga drugim kreditnim institucijama, odnosno investicionim društvima, utvrdi da li Klijent zaključuje ugovor o obavljanju investicionih usluga za svoj račun ili za račun trećih lica – svojih klijenata kojima pruža investicione usluge, pa se radi o podkastodiju. U slučaju pružanja investicionih usluga podkastodiju, Banka je dužna da utvrdi prilikom svake transakcije za čije ime i račun je potkastodi izvršio transakciju odnosno ko je stvarni vlasnik naloga.

U slučaju internih potreba ili na zahtjev regulatora, Banka zadržava mogućnost da od klijenta – podkastodija zahtijeva dostavljanje dokumentacije u vezi stvarnog vlasnika naloga. Za potrebe pružanja svih usluga i obavljanja poslova predviđenih Opštim uslovima smatraće se da je obaveštenje i ostala međusobna komunikacija primljena isti dan, ukoliko je poslata Radnim danom u toku radnog vremena (8.30 - 16.00 h), osim u slučaju slanja preporučenih pošiljki, za koje će se smatrati da su primljene na dan primanja pošiljke ili, ukoliko se pošiljka iz bilo kojeg razloga ne može uručiti primatelju putem dostave, na dan kad je primatelju ostavljeno obaveštenje o prispjeću pošiljke od pravnog subjekta ovlašćenog za dostavu pošiljke.

Banka i Klijent se obavezuju da će se bez odlaganja međusobno obavještavati o bilo kakvim promjenama adresa i drugih relevantnih podataka.

Svaku pritužbu na rad Banke u obavljanju poslova iz ovih Opštih uslova i Ugovora Klijent je dužan poslati Banci pisanim putem ili putem elektroničke pošte na način utvrđen Politikom upravljanja prigovorima.

Banka ne pruža investicione usluge koji omogućavaju prikrivanje identiteta klijenta, odnosno anonimnu upotrebu investicionog računa.

8. OTKAZ UGOVORA

Svaka Ugovorna strana može bez navođenja razloga u svako doba u skladu sa odredbama Ugovora i ovih Opštih uslova otkazati Ugovor uz otkazni rok od 30 (slovima: trideset) dana. Otkazni rok počinje teći od dana dostave obavještenja o otkazu. Svaka preuzeta nedospjela obaveza Klijenta prema Banci na osnovu Ugovora dospijeva istekom otkaznog roka te ju je Klijent dužan bez odgađanja ispuniti u skladu sa odredbama Ugovora i Opštih uslova.

Banka ima pravo jednostrano otkazati Ugovor bez otkaznog roka ukoliko nastupi jedna ili više od sljedećih situacija:

- Klijent ne izvrši u roku bilo koju obavezu utvrđenu Ugovorom i/ili Opštim uslovima, a posebno u slučaju neizmirenja ili zakašnjelog izmirenja naknada prema Banci.
- bilo koja izjava koja je učinjena ili se smatra učinjenom od strane Klijenta ili bilo koja informacija ili dokument prikazan Banci se dokaže kao pogrešan ili lažan od vremena kada je napravljen ili prikazan;
- nastupi bitna promjena u finansijskom stanju Klijenta ili se nad Klijentom otvori stečaj, pokrene postupak likvidacije ili Klijent postane insolventan;
- u skladu sa bilo kakvim zakonodavnim djelovanjima ili promjenama bilo kakvih zakona ili nastupanjem bilo koje druge situacije izvan kontrole Klijenta, ispunjavanje obaveza iz Ugovora i Opštih uslova postane nezakonito, neprimjenljivo ili onemogućava Klijentu ili Banci ispunjavanje obaveza iz Ugovora; ili
- ukoliko bi dalji Ugovorni odnos bio štetan za Banku, a posebno u slučaju sumnje Banke na zloupotrebu tržišta od strane Klijenta.

Klijent je saglasan da se u slučajevima iz prethodnog stava ovoga člana danom otkaza Ugovora smatra dan dostave obavještenja o otkazu.

Otkaz Ugovora neće uticati na valjanost transakcija i obavljanja svih potrebnih radnji i poslova zaključenih prije isteka otkaznog roka koje se moraju dovršiti u skladu sa odredbama Ugovora i Opštih uslova.

Klijent se obavezuje do dana isteka otkaznog roka, odnosno odmah i bez odlaganja kada je, a najkasnije prvi sljedeći Radni dan, da izmiri sva dospjela neplaćena potraživanja Banke.

Istekom otkaznog roka, Banka će zatvoriti sve Račune finansijskih instrumenata i Račune novčanih sredstava otvorene u Banci.

Ukoliko Klijent ima aktiviranu kastodi uslugu, dužan je u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana dostave obavještenja o otkazu Ugovora u skladu sa prethodnim članom dostaviti Banci pisano uputstvo u kojem će navesti račun na kom će Banka isporučiti Finansijske instrumente.

Ako Banka u roku iz prethodnog stavka ne primi uputstvo za isporuku, Banka će zadržati Imovinu iz Ugovora, sve dok ne primi navedeno uputstvo, te se Klijent u tom slučaju obavezuje da će Banci izmiriti sve troškove vezane za čuvanje takve Imovine.

Odredbe o otkazu Ugovora na odgovarajući način se primjenjuju na situacije kada Klijent deaktivira bilo koju investicionu i/ili pomoćnu uslugu, uslijed čega bi Banci bilo onemogućeno obavljanje poslova koji su predmet Ugovora i ovih Opštih uslova.

Zahtjev Klijenta za deaktivaciju brokerske usluge Banka će smatrati otkazom Ugovora.

9. IZJAVE I JEMSTVA KLIJENTA

Klijent izjavljuje i jemči Banci sljedeće:

- da je Banci naveo potpune i tačne podatke za potrebe zaključenja Ugovora;
- da je sposoban i da ima pravo zaključiti Ugovor, kao i izvršavati obaveze koje iz istog proizilaze;
- da je pribavio sve zakonske i druge dozvole, pristanke i dopuštenja neophodna za zaključivanje i sprovođenje Ugovora;
- da izvršenje i ispunjenje odredbi iz Ugovora i ovih Opštih uslova od strane Klijenta ne uključuju niti će za posljedicu imati bilo kakav prekršaj zakona ili propisa, niti je njihovo izvršenje protivno statutu Klijenta (ukoliko je Klijent pravno lice), sličnih dokumenata Klijenta ili bilo kojeg ugovora kojem je Klijent stranka;
- da su finansijski instrumenti koje je Klijent povjerio Banci na čuvanje slobodno prenosivi, te kojih je on zakoniti vlasnik ili je za raspolaganje njima ovlašten u skladu sa važećim propisima, te na kojima pravo vlasništva nije ograničeno, ili opterećeno bilo kakvim pravima ili teretima u korist trećih osoba;
- da u porezne svrhe ima status rezidenta u zemlji u kojoj se nalazi prebivalište (ukoliko je Klijent fizičko lice), odnosno sjedište (ukoliko je Klijent pravno lice) navedeno u uvodnim odredbama Ugovora, te da zadovoljava tražene uslove kako bi se osigurao odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (u slučaju da takav sporazum postoji) između zemlje u kojoj Klijent ima status rezidenta i zemlje u čije Finansijske instrumente ulaže;
- da izvršenja Ugovora, kao i ispunjenje obaveza koje proizilaze iz istog, ne uključuju niti će kao posljedicu imati bilo kakav prekršaj bilo kojeg zakona, pravila, presude, naredbe ili odluke bilo kojeg zakonodavnog ili pravosudnog tijela ili pravosuđa nadležnog Klijentu;

Klijent je dužan odmah obavijestiti Banku kada se osnova iz bilo koje prethodno date izjave promijeni.

10. JEZIK UGOVORA, SNIMANJE KOMUNIKACIJE, RJEŠAVANJE SPOROVA

Klijent može komunicirati sa Bankom i primati dokumente i druge podatke koje mu Banka šalje na crnogorskom i engleskom jeziku.

Potpisom Ugovora Klijent daje izričitu saglasnost Banci da prilikom ostvarivanja bilo kojeg oblika komunikacije s Klijentom Banka može snimati ili na bilo koji drugi način bilježiti ukupnu ili samo pojedinu komunikaciju, a o kojoj činjenici snimanja ili bilježenja ne mora posebno upozoravati Klijenta prije početka svakog pojedinog snimanja ili bilježenja, te snimljene razgovore i transkripte snimljenih razgovora sačinjenih

od strane Banke, kao i ostale oblike sačuvane dokumentacije, Banka može koristiti kao dokaz u postupku provjere podataka, Naloga koje je Klijent uputio Banci, bilo pred sudom ili nekim drugim nadležnim tijelom, ili u koju drugu svrhu vezano uz izvršavanje prava i obaveza iz ovih Uslova, Ugovora ili bilo kojeg drugog ugovora Klijenta sa Bankom. Smatra se da je Klijent upoznat i saglasan sa navedenim samim činom upućivanja Naloga.

Sve sporove koji nastanu u vezi sa primjenom Ugovora i ovih Opštih uslova, Klijent i Banka će rješavati mirnim putem, a ukoliko do sporazuma ne dođe ugovara se nadležnost stvarno nadležnog suda u Podgorici.

11. INVESTICIONE I POMOĆNE USLUGE

U smislu Opštih uslova skladu sa članom 206 stav 1 Zakona o tržištu kapitala, Banka obavlja sljedeće investicione usluge: prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata, izvršenje naloga za račun klijenta, trgovanje za svoj račun, upravljanje portfeljem, investiciono savjetovanje, usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata sa obavezom i usluge sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

Banka u skladu sa članom 206 stav 2 Zakona o tržištu kapitala obavlja za klijente pomoćne investicione usluge i to: čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenta, uključujući kastodi usluge i sa time povezane usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima i kolateralima; odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit; druge poslove utvrđene Zakonom.

12. BROKERSKE USLUGE

12.1. DEFINICIJA I SADRŽAJ BROKERSKIH USLUGA

- U smislu Opštih uslova i Ugovora, pod pojmom brokerskih usluga podrazumijeva se pružanje sledećih investicionih usluga: prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata; izvršenje naloga za račun klijenta (u svoje ime, a za tuđ račun), uz naplatu provizije (dalje u tekstu: brokerska usluga)
- Na osnovu Ugovora i Opštih uslova, Klijent ovlašćuje Banku da obavlja poslove posredovanja u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti po nalogu Klijenta u vezi jednog ili više finansijskih instrumenata, a Banka pristaje da će obavljati navedene poslove u svoje ime, a za račun Klijenta, uz naplatu provizije u skladu sa Ugovorom, Opštim uslovima i Tarifnikom.
- Banka može u svoje ime, a za račun Klijenta koristiti usluge drugih finansijskih institucija u svrhu izvršavanja Naloga ili samo pojedinih poslova iz Naloga (angažovanje posrednika, vezanog zastupnika i sl.), odnosno za usluge kliringa i saldiranja u skladu sa Mjestom izvršenja Naloga.

13. PRAVA I OBAVEZE BANKE I NJENIH KLIJENATA

Banka je dužna da:

- Svoje obaveze prema klijentima izvršava u skladu sa dostavljenim nalogom, vodeći računa o interesima klijenata i poštujući pozitivne propise, pravila poslovanja i opšte i poslovne etičke principe;
- Upozori klijente i druga lica na zabranu manipulativnog ponašanja na tržištu kapitala i zabranu širenja neistinitih informacija, kad uoči da bi izvršenje određenog naloga klijenta predstavljalo radnje koje po zakonu imaju obilježja manipulativnog ponašanja, odnosno širenja neistinitih informacija u skladu sa članom 138 i članom 139 Zakona o tržištu kapitala;
- Upozori klijente o pravnim i materijalnim nedostacima u vezi trgovine finansijskih instrumenata koje su predmet naloga, a koje uoči prije, u toku ili nakon izvršenja tog naloga.

Prije prijema naloga, a nakon potpisivanja Ugovora Banka je dužna da otvori račun klijenta.

Banka će za Klijenta:

- otvoriti račun investicionih usluga na ime i u okviru računa, otvoriti i onoliko računa finansijskih instrumenata te računa novca koliko će biti potrebno za izvršenje naloga Klijenta, odnosno koliko to klijent zatraži;
- po nalogu klijenta na račune primiti finansijske instrumente od trećih osoba uz plaćanje na teret računa novca, ili bez plaćanja, te po nalogu sa računa isporučiti finansijske instrumente trećim osobama uz plaćanje ili bez plaćanja;
- naplaćivati sve novčane prihode vezane uz finansijske instrumente i poslove staranja nad finansijskim instrumentima prema Ugovoru (naplaćivanje glavnica, dividendi i kamata po dospeljeću kao i svih drugih novčanih primitaka) u korist računa;
- po nalogu izvršiti prenos novčanih sredstava na drugi klijentov račun;
- po nalogu, kada ih prihvati, izvršiti i ostale usluge vezane uz imovinu i poslove čuvanja finansijskih instrumenata u skladu sa ugovorom.

14. VRSTE NALOGA KLIJENTA, NAČIN I USLOVI PRIJEMA NALOGA

Prema vrsti posla, nalozi mogu biti:

- Nalog za kupovinu;
- Nalog za prodaju;
- Nalog za prijem bez plaćanja;
- Nalog za isporuku bez plaćanja.

Prema kursu – cijeni finansijskih instrumenata, nalozi mogu biti:

- tržišni nalog - nalogodavac/klijent ne postavlja ograničenja s obzirom na kurs;
- ograničeni nalog - nalogodavac/klijent određuje prihvatljivi kurs kupovine (najviši) odnosno prodaje (najniži).

Pri unosu naloga u sistem trgovanja dozvoljene su određene kombinacije dvije ili više različitih vrsta naloga, uz dodatne uslove vezane za način prikazivanja i izvršenja naloga, vrijeme izvršenja naloga, nakon čega se dobijaju sledeće vrste naloga:

- nalog bez dodatnih ili posebnih uslova;
- nalog sa dodatnim uslovima načina prikazivanja i izvršenja;
- nalog sa dodatnim uslovima vremena izvršenja, nalog sa posebnim uslovima izvršenja;
- nalog sa posebnim uslovima izvršenja.

Banka će primiti i druge vrste naloga, ako je sadržina tih naloga utvrđena aktom berze na kojoj se trguje finansijskim instrumentima iz naloga.

Nalog bez dodatnih ili posebnih uslova je nalog kod kojeg je pored obaveznih komponenata naloga, pri unosu u sistem trgovanja dozvoljen samo unos kursa. To mogu biti i tržišni i ograničeni nalozi.

14.1. Nalog sa dodatnim uslovima načina prikazivanja i izvršenja

Nalog sa dodatnim uslovima načina prikazivanja i izvršenja je nalog u kojem se pored obaveznih komponenata, unose i podaci o dodatnim uslovima za zaključenje posla odnosno za prikazivanje naloga na tržištu. Nalozi sa dodatnim uslovima načina prikazivanja i izvršenja su:

- nalog sa rasponom - jednim unosom omogućava kupovinu ili prodaju finansijskog instrumenta po različitim kursovima. Neizvršena količina naloga ostaje u sistem trgovanja sa kursom unešenim na nalogu. Nalog sa rasponom je moguće izvršiti samo kada je tržište otvoreno i ako postoji suprotan nalog sa boljim ili jednakim kursom. Upotreba drugih dodatnih ili posebnih uslova nije moguća;
- nalog sa rasponom i odstranjenjem neizvršene količine - jednim unosom omogućava kupovinu ili prodaju finansijskog instrumenta po različitim kursovima, pri čemu se neizvršena količina naloga briše iz sistema trgovanja. Nalog sa rasponom i odstranjenjem neizvršene količine je moguće izvršiti samo ako je tržište otvoreno i ako još postoji protivnalog sa boljim ili jednakim kursom. Upotreba drugih dodatnih ili posebnih uslova nije moguća;
- nalog sa skrivenom količinom - je nalog koji na tržištu ne prikazuje celokupnu količinu finansijskih instrumenata sa naloga. Na tržištu je prikazana samo vidljiva količina, a ostatak je pohranjen u tzv. skrivenoj količini naloga, koja za tržište nije vidljiva. Kod "sve" ili "ništa" naloga, unos skrivene količine nije moguć. U sistemu trgovanja se takav nalog posebno označava. Upotreba drugih dodatnih uslova načina prikazivanja i izvršenja nije moguća.

14.2. Nalog sa dodatnim uslovima vremena izvršenja

Nalog sa dodatnim uslovima vremena izvršenja je nalog u kojem se pored obaveznih komponenata unosa, daju i vremenski uslovi važenja naloga. Ukoliko u sistemu trgovanja nije drukčije unešeno, nalog se prihvata kao dnevni nalog. Moguća je dodatna upotreba skrivene količine ili posebnih uslova izvršenja. Nalozi sa dodatnim uslovom vremenskog važenja su:

- dnevni nalog - važi samo na dan unosa;
- otvoreni nalog - važi do izvršenja na tržištu odnosno do opoziva naloga od strane Banke koja je izvršila unos. Otvoreni nalog važi najviše šest (6) meseci od dana unosa;
- nalog (koji važi) do određenog datuma - važi od trenutka unosa do određenog datuma uključujući i taj dan. Nalog do određenog datuma važi najviše šest (6) meseci od dana unosa.

14.3. Nalog sa posebnim uslovima izvršenja

Nalog sa posebnim uslovima izvršenja je nalog kod kojeg je pored obaveznih komponenata unosa dato i ograničenje najmanje moguće količine kojom je moguće zaključiti posao.

Nalozi sa posebnim uslovima izvršenja su:

- nalog sve ili ništa - izvršava se samo ako je moguće izvršiti cjelokupnu količinu unešenu na nalogu. Moguća je upotreba uslova vremenskog važenja naloga;
- nalog sa minimalnom količinom svih zaključenih poslova - je nalog kod kojeg se poslovi zaključuju samo sa količinom koja je jednaka ili veća od minimalne količine određene na nalogu. Ukoliko je preostali dio naloga manji od zahtijevane minimalne količine, nalog se mijenja tako da je minimalna količina jednaka preostaloj količini naloga. Moguća je upotreba uslova vremenskog važenja naloga.

14.4. Sadržaj naloga

Nalog klijenta mora da sadrži sve potrebne podatke za nesmetano i jasno izvršavanje, i to:

- oznaku da se radi o prijemu naloga;
- ime i prezime klijenta, njegov matični broj i adresu;
- tržište gdje će se realizovati nalog;
- datum i vrijeme (čas i minut) prijema naloga;
- oznaku finansijskog instrumenta, ticker i ISIN broj;
- vrstu naloga (kupovni, prodajni);
- tip naloga s obzirom na cijenu i vrijeme važenja;
- količinu finansijskih instrumenata;
- broj klijentovog računa u banci na koji će se isplatiti novčana sredstva klijentu;
- cijenu finansijskih instrumenata po kojoj treba izvršiti nalog;
- eventualne druge uslove za izvršenje naloga;

14.5. Ispostavljanje naloga

Klijent može ispostaviti Banci nalog neposredno ili preko lica koje je ovlastilo za ispostavljanje naloga.

Klijent može ispostaviti Banci nalog na jedan od sljedećih načina:

- u pisanom obliku na obrascu naloga;
- putem faksa, u pisanom obliku na obrascu naloga;
- elektronskim putem (e-mail poruka); i
- putem telefona, ukoliko je omogućeno snimanje telefonskog razgovora.

Klijent podnosi naloge za transakcije sa finansijskim instrumentima u prostorijama Banke, u Podgorici, ulica Josipa Broza Tita br. 67, kao i u organizacionom dijelu pravnog lica koje prima naloge u ime i za račun Banke na osnovu posebnog ugovora sa Bankom.

Ukoliko Banka primi nalog van mjesta izvršenja naloga (u svojim filijalama) nalog će biti dostavljen istog dana u sjedište Banke, odnosno u organizacionom dijelu koji izvršava naloge klijenata. U ovom slučaju nalozi će biti dostavljeni putem faksa, elektronskom poštom ili telefonskim putem, a originalni dokumenti se dostavljaju u sjedište u roku od narednih 7 (sedam) dana od dana prijema konkretnog naloga. Klijent će biti izričito upozoren na ove okolnosti prilikom predaje naloga.

Smatra se da je nalog primljen kada je dostavljen Banci u njeno sjedište o čemu klijent mora biti izričito upozoren prilikom predaje naloga.

Prijem elektronskog ili telefonskog naloga moguće je ugovoriti uvijek kada klijent to zahtijeva.

14.6. Predaja naloga e-mailom

Predaja naloga e-mailom (elektronskom poštom) je omogućena slanjem poruke sa e-mail adrese klijenta (navedena u Ugovoru) na e-mail adresu Banke i to isključivo adresu: investiciono.bankarstvo@hb.co.me, navedenu u Ugovoru.

Banka se obavezuje da redovno i ažurno evidentira sve promjene u vezi sa računom klijenta i da po zahtjevu klijenta istom dostavlja na e-mail adresu ili adresu njegovog sjedišta odnosno prebivališta, informacije o stanju na računu finansijskih instrumenata klijenta, kao i izvod promjena na namjenskom novčanom računu klijenta kod Banke prema važećoj Tarifi Banke.

Banka je dužna da, ukoliko dođe do promjene njene e-mail adrese, obavijesti klijente o promjeni kao i Komisiju za tržište kapitala u roku od 7 (sedam) dana prije izvršene promjene.

Klijent je obavezan u e-mail poruci da:

- se predstavi, navodeći svoje ime i prezime, identifikacionu šifru Klijenta, a ukoliko zastupa drugo lice ime i prezime/naziv tog lica; i
- navede sve bitne elemente naloga, kako bi nalog bio jasan i nedvosmislen.

Banka evidentira kada je nalog stigao na e-mail i kad je zaveden u knjigu naloga.

Banka je obavezna da pošalje odgovor da je nalog primljen sa svim njegovim elementima. Ukoliko klijent ne dobije odgovor da je nalog primljen, smatra se da nalog nije uspješno predat i Klijent je obavezan da ponovo pokuša sa predajom naloga na jedan od načina definisanih Pravilima. Ukoliko je nalog nejasan i dvosmislen, Banka će odbiti izvršenje naloga i o tome obavijestiti klijenta na isti način na koji je primio nalog.

Ovlašćeno lice Banke je obavezno da, u potvrdi o prijemu naloga Klijenta, savjetuje Klijentima da budu oprezni pri unosu naloga i da pregledaju sve elemente naloga koje su unijeli prije slanja naloga e-mailom, kako se ne bi desilo da nalog bude realizovan prije nego što klijent uoči svoju grešku i napravi opoziv naloga.

Ukoliko klijent želi da promijeni dati nalog, prije slanja novog naloga e-mailom treba najprije da kontaktira Banku i da provjeri da li je bilo trgovanja po prethodno datom nalogu. U suprotnom, Banka će smatrati da novi nalog nema nikakve veze sa prethodno datim nalogima.

14.7. Predaja naloga telefonskim putem i faksom

Prijem naloga se može vršiti telefonskom putem, na Klijentov zahtjev, uz prihvatanje procedure snimanja razgovora i tonskog zapisa kao relevantnog dokumenta u slučaju spora i bilo koje kontrole od strane nadležnih institucija.

U slučaju prijema naloga putem telefona, Banka će obezbijediti obaveznu provjeru identiteta putem posebne šifre koju će sadržati svaki ugovor koji predviđa mogućnost davanja naloga telefonskim putem.

Klijent je dužan da identifikacioni šifru čuva kao tajnu i ne smije je učiniti dostupnom trećim licima.

Predaja naloga faksom je moguća potpisivanjem obrasca naloga, a prema instrukcijama Klijenta. Banka evidentira kada je nalog stigao na fax i kada je zaveden u knjigu naloga. Banka ne snosi odgovornost u slučaju da slanje faksom ne bude uspješno. Ukoliko kopija naloga primljena faksom nije čitljiva, Banka će odbiti izvršenje naloga i o tome obavijestiti klijenta na isti način na koji je primio nalog.

Kod slanja naloga putem faksa, elektronskim putem (e-mail poruka) i putem telefona Banka će Klijentu poslati potvrdu o prijemu naloga najkasnije u toku sljedećeg radnog dana nakon dana prijema naloga.

Banka prihvata nalog ako su ispunjeni propisani uslovi i uslovi utvrđeni ovim Pravilima i Ugovorom i ako su dostavljeni svi traženi podaci potrebni za izvršenje naloga.

Prilikom prijema prodajnog naloga Banka provjerava da li Klijent na svom vlasničkom računu posjeduje Finansijske instrumente koje su predmet naloga. Prilikom davanja prodajnog naloga Klijent daje Banci broj svog računa u Banci i Banka je obavezna da novčana sredstva od prodaje Finansijskih instrumenata prenese na njegov račun u Banci.

Banka novčana sredstva od prodaje Finansijskih instrumenata može isplatiti samo na transakcioni račun Klijenta koji je otvoren u Banci. Takođe, novac za kupovinu Finansijskih instrumenata može doći samo sa računa koje Klijent ima u Banci.

Po pravilu, pri davanju kupovnog naloga Banci, Klijent je dužan doznačiti iznos za kupovinu Finansijskih instrumenata uvećan za iznos brokerske provizije na poseban novčani račun Klijenata. Banka može izuzetno, s obzirom na trajne poslovne odnose sa Klijentom, intenzivnost poslovanja sa Klijentom, njegovu finansijsku moć i druge razloge, odlučiti da odstupi od ovog pravila po svojoj slobodnoj odluci u skladu sa važećim propisima.

14.8. Potvrda o prijemu naloga

Banka odmah, a najkasnije narednog dana od prijema naloga dostavlja Potvrdu o prijemu naloga koja sadrži sve obavezne elemente naloga.

Određbe ovog člana shodno se primjenjuju i u slučaju izmjene, odnosno opoziva naloga.

Banka može da odbije izvršenje naloga:

- 1) za kupovinu, ako utvrdi da na novčanom računu Klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu;
- 2) za prodaju, ako utvrdi da Klijent na računu hartija od vrijednosti nema dovoljno hartija od vrijednosti koje su potrebne da se izvrši nalog.

Banka je dužna da odbije:

- 1) prijem naloga za kupovinu, odnosno prodaju ako utvrdi da bi izvršenjem tog naloga bilo učinjeno krivično djelo ili prekršaj;
- 2) prijem naloga za kupovinu ili prodaju koji se mora izvršiti određenog dana trgovanja, kada je rok za predaju tog naloga radi njegovog izvršenja istekao u skladu sa pravilima regulisanog tržišta na kojem su ti finansijski instrumenti uključeni u trgovanje;
- 3) izvršenje naloga, ako nalog ne ispunjava uslove utvrđene Zakonom i ugovorom, odnosno ako nijesu

dostavljeni svi traženi podaci potrebni za njihovo izvršenje;

- 4) izvršenje naloga, ako postoji sumnja da se radi o pranju novca i finansiranju terorizma;
- 5) izvršenje naloga, ako Banka smatra da izvršenjem naloga može doći do manipulacije na regulisanom tržištu. U slučaju odbijanja prijema naloga, Banka je dužna da, pisanim ili elektronskim putem, na način na koji je primljen nalog, o njegovom odbijanju obavijesti Klijenta najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga, uz navođenje razloga zbog kojeg je nalog odbijen.

14.9. Izmjena i opoziv naloga

Klijent može svoj nalog promijeniti samo u slučaju dok nalog nije izvršen do kraja. Nalog se smatra promijenjenim onda, kada promjenu potvrdi broker i Klijent odnosno tu promjenu upiše u knjigu naloga, čime nastaje novi nalog.

Klijent može povući - opozvati svoj nalog. Nalog se smatra opozvanim, kada promjenu potvrdi Banka i Klijent i taj opoziv upiše u knjigu naloga.

Ako je nalog samo djelimično izvršen, preostali dio naloga zadržava redosljed u knjizi naloga. U slučaju djelimičnog izvršenja naloga za svako pojedinačno izvršenje obavezno se u knjigu naloga unose datum i precizno vrijeme izvršenja, izvršena količina i cijena po kojoj je transakcija izvršena.

Svaka izmjena, odbijanje, opoziv i podaci o izvršenju naloga upisuju se u knjigu naloga.

Izmjena količine ili cijene sadržane u nalogu predstavlja novi nalog, osim u slučaju smanjenja količine finansijskih instrumenata. Nalog u kojem je smanjen broj Finansijskih instrumenata zadržava isti broj naloga i redosljed izvršenja.

14.10. Izvršavanje naloga

Banka mora tačno izvršiti nalog Klijenta, a po redosljedu iz knjige naloga.

Kada Banka upari Klijentov nalog sa nalogom drugog Klijenta, u tom slučaju ne može dati nepoštenu prednost bilo kom Klijentu za koga posluje.

Banka je obavezna da na zahtjev Klijenta izda ovjeren izvod iz knjige naloga u vezi svih ili pojedinih poslova koji se odnose na njegove naloge. Knjiga naloga mora se voditi na način koji onemogućava naknadne izmjene ili dopune unesenih podataka.

Banka izvršava naloge Klijenata za kupovinu odnosno prodaju Finansijskih instrumenata unosom odgovarajuće ponude odnosno tražnje u sistem trgovanja na berzi, odnosno davanjem naloga svojim posrednicima za međunarodno tržište.

Kada se Banka dogovori ili odluči da izvrši Klijentov nalog, ona ga dogovara ili izvršava na način koji je najpovoljniji za Klijenta i u najkraćem roku u skladu sa okolnostima, tj. odmah po prijemu naloga i njegovog unošenja u knjigu naloga.

Banka je dužna unijeti nalog koji sadrži sve propisane podatke u sistem trgovanja berze ili međunarodnog posrednika u roku koji je odredio Klijent, a ukoliko Klijent nije odredio rok za unos naloga, nalog je dužna unijeti bez odlaganja, a najkasnije narednog radnog dana, prije početka trgovanja na berzi, uz poštovanje redosljeda primljenih naloga.

Banka izvršava naloge Klijenata za kupovinu odnosno prodaju Finansijskih instrumenata po redosledu prijema odgovarajućih naloga za takvu kupovinu odnosno prodaju.

Banka ne smije kupiti, odnosno prodati Finansijski instrument za račun zaposlenog kod Banke ako:

- zbog takve kupovine odnosno prodaje ne bi mogao izvršiti istovremeno nalog Klijenta; odnosno
- bi u tom slučaju nalog Klijenta bilo moguće izvršiti samo pod uslovima koji su za Klijenta manje povoljni.

14.11. Unos naloga u sistem trgovanja

Pri unosu naloga u berzanski sistem trgovanja obavezne su sljedeće komponente:

- oznaka Banke;
- oznaka Finansijskog instrumenta;
- količina Finansijskog instrumenta za kupovinu i/ili prodaju;
- vrsta računa;
- oznaka računa.

Prilikom davanja naloga međunarodnom brokeru obavezne su sljedeće komponente:

- oznaka Finansijskog instrumenta i ISIN broj;
- količina Finansijskog instrumenta;

14.12. Redosljed Naloga na berzi

Berzanski sistem trgovanja određuje redosljed naloga tako da pri izvršavanju aktivnih kupovnih Naloga, prednost imaju aktivni nalozi sa višom cijenom, odnosno pri izvršavanju aktivnih prodajnih Naloga, aktivni nalozi sa nižom cijenom.

Zaključivanje poslova izvan redosljeda Naloga iz prethodna dva stava nije dozvoljeno.

Ako se izmijeni cijena, vrsta i oznaka računa, doda, izmjeni ili izbriše poseban uslov ili poveća ukupna količina naloga, nalogu se dodjeljuje nova vremenska oznaka koja je istovjetna vremenu izmjene Naloga.

14.13. Izvršavanje Naloga za više klijenata

Kada Banka istovremeno primi više Naloga za kupovinu odnosno prodaju Finansijskih instrumenata sa jednakim uslovima izvršenja, takve naloge može udružiti u jedan Nalog i takvog ga izvršiti (u daljem tekstu: zajednički nalog).

Pri izvršenju zajedničkog naloga, Banka ne smije zaključivati poslove za svoj račun odnosno za račun zaposlenog Banke.

Kada se na osnovu zajedničkog naloga zaključi jedan ili više poslova, Banka mora prava i obaveze iz takvog posla/poslova prenijeti na klijente prema sledećim pravilima:

- ako je posao/poslove zaključio po istoj cijeni, a količina Finansijskih instrumenata nije dovoljna za izvršenje cjelokupnih naloga svih klijenata, najprije se u cjelini izvršava onaj nalog koji je prvi primljen;
- ako je poslove zaključio po različitim cijenama, po najpovoljnijoj cijeni se u cjelini izvršava nalog koji je prvi primljen.

14.14. Izveštavanje o zaključenim transakcijama

Na kraju dana trgovanja berza ili međunarodni broker sačinjavaju izvještaje o transakcijama zaključenim od strane Banke na berzi ili međunarodnom tržištu.

Najkasnije do kraja sledećeg radnog dana od dana trgovanja berza i međunarodni i Banka su dužni da potpišu i ovjere izvještaje iz stava 1. ovog člana ukoliko su sa njim saglasni ili stavljaju na njega primjedbe ako ih imaju.

Ukoliko Banka ne potpiše i ne ovjeri izvještaj iz stava 1 ovog člana ili ne stavi na njega primjedbe, smatra se da je saglasan sa izvještajem.

14.15. Obavještenje klijenta o realizovanim nalogima

Banka mora klijentu poslati Obračun obavljenog posla sa Finansijskim instrumentima najkasnije u toku sledećeg radnog dana po ispunjenju obaveze iz posla koji je zaključila za račun tog klijenta (tj. najkasnije na T+1).

Banka vodi evidenciju o poslatim Obračunima obavljenog posla za račun tog klijenta.

Obračun iz stava 1 ovog člana mora obuhvatati sljedeće podatke:

- ime i prezime odnosno naziv klijenta;
- broj računa klijenta kod CKDD;
- oznaku finansijski instrumenti;
- količinu;
- cijenu;
- vrstu posla (kupovina odnosno prodaja)
- datum i vrijeme zaključenja posla;
- obračun provizije, sa specifikacijom troškova i račune na koje se ona uplaćuje;
- broj žiro-računa klijenta na koji se klijentu isplaćuju sredstva u slučaju prodaje finansijskih instrumenata, kao i naziv banke;
- broj naloga čijom je realizacijom napravljena transakcija za koju se izdaje obraču;
- potpis odgovornog lica Banke.

Prenos Finansijskih instrumenata poslije izvršenja kupovnog naloga za račun klijenta, Banka mora osigurati da se na dan ispunjenja obaveza, kupljene Finansijski instrumenti prenesu na račun klijenta/kupca, a po instrukciji potpisanoj i ovjereoju u skladu sa Zakonom, koju je klijent dao prilikom davanja naloga.

U slučaju trgovine na crnogorskom tržištu klijent daje Banci instrukciju o tome da li želi da Finansijski instrumenti kupljen za njegov račun zadrži na računu banke radi daljeg trgovanja ili želi da se Finansijski instrumenti prenesu na njegov račun u centralnom registru CKDD.

U slučaju kupovine na međunarodnom tržištu, Banka Finansijske instrumente čuva na računu Klijenta.

Banka je dužna da prije isteka roka od 6 (šest) mjeseci od davanja naloga od strane Klijenata i unosa u sistem berze ili davanja međunarodnom brokeru, istog obavijesti o isteku roka naloga i da od Klijenta traži izjašnjenje da li zadržava ili povlači nalog.

Banka je dužna da Klijenta pisano obavijesti o okolnostima iz stava 1. ovog člana i da Klijentu ostavi primjeren rok za izjašnjenje da li zadržava nalog. Ukoliko ne dostavi pisanu izjavu, a po pisanom obavještenju, smatra se da je Klijent povukao dati nalog.

Ukoliko Klijent izjavi da zadržava nalog, taj nalog i poslije isteka roka od 6 (šest) mjeseci od dana kada je dat zadržava isti vremenski redosljed i prioritet i ne smatra se novim nalogom.

14.16. Kliring i saldiranje

Obaveze nastale iz poslova sa Finansijskim instrumentima zaključenih na berzi ispunjavaju se preko CKDD i u skladu sa pravilima te agencije za domaće tržište i preko međunarodnih kastodijana za međunarodno tržište u skladu sa pravilima.

Banka se stara da se na dan ispunjenja obaveza iz transakcije, kupljeni Finansijski instrumenti prenesu na račun klijenta/kupca, a novčana sredstva na račun klijenta/prodavca.

Novčana sredstva ostvarena prodajom Finansijskih instrumenata, Banka prenosi sa investicionog računa na transakcioni račun Klijenta koji je otvorio kod Banke. Navedeni prenos realizuje organizacioni dio Banke koji izvršava Naloge Klijenta.

Ukoliko je Klijent dao Nalog za kupovinu finansijskog instrumenta, i Nalog je realizovan, a Klijent nije, u roku od dva dana od dana realizacije Naloga, izvršio penos sredstava sa bilo kojeg računa koji je otvorio kod Banke na investicioni račun, Banka ima pravo da sa bilo kojeg računa Klijenta otvorenog kod Banke prenese sredstva na investicioni račun u onom iznosu koji je nephodan za saldiranje transakcije i pokriće pratećih troškova. Ukoliko je transakcija realizovana u valuti koja nije EUR, Banka će izvršiti konverziju, u skladu sa kursom koji je dogovoren sa Klijentom ili prema zvaničnoj kursnoj listi koju Banka objavljuje, najkasnije na dan realizacije Naloga

Navedeni prenos sredstava iz prethodnog stava realizuje organizacioni dio Banke koji izvršava Naloge Klijenta.

14.17. Klijentov novac

Klijentov novac je novac koji Banka primi ili drži za Klijenta u cilju vođenja poslova sa Finansijskim instrumentima i drži se na računu finansijskih usluga koji glasi na ime Klijenta.

Klijentov novac nije dio imovine Banke i ne može služiti za plaćanje obaveza Banke.

Banka je obavezna preduzeti sve potrebne radnje radi izvršenja novčanih obaveza iz poslova sa Finansijskim instrumentima i prenosa Finansijskih instrumenata u skladu sa zakonom i propisima Komisije.

Banka je obavezna da odmah po saldiranju transakcije prodaje Finansijskih instrumenata u ime i za račun Klijenta, sredstva koja je primila u ime i za račun Klijenta isplati sa novčanog računa Klijenata za saldiranje Banke na račun Klijenta za čiji račun je izvršio prodaju Finansijskih instrumenata.

Transferi Klijentovog novca se, nakon zaključenja transakcija sa Finansijskim instrumentima, obavljaju u skladu sa pravilima po kojima CKDD obavlja usluge kliringa i saldiranja za domaće tržište, te sa međunarodnim kastodijanima u skladu sa Pravilima pružanja pomoćnih investicionih usluga za međunarodno tržište.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Komisija za tržište kapitala može u pojedinim slučajevima odobriti i druge načine uplate sredstava kada to ocijeni cjelishodnim.

Banka o Klijentovom novcu vodi računa na odgovarajući način i kontinuirano, obezbjeđujući naročito:

- da se Klijentov novac i novac koji nije njegov ne pomiješaju;
- da se uvijek zna koliko novca na računu ima svaki pojedini Klijent;
- da novac koji pripada jednom klijentu nije upotrebljen za drugog Klijenta;
- da je novac na raspolaganju Klijentu, na njegov zahtjev;
- obavješćavanje Klijenta o iznosu sredstava na njegovom računu i na njegov zahtjev;
- da se Klijentov novac koristi samo za izvršavanje obaveza plaćanja u ime i za račun tog Klijenta.

Novac može biti povučen sa Klijentovog računa samo ako:

- postoji i nalog Klijenta ili njegovog zastupnika;
- to nije Klijentov novac.

Banka naplaćuje potraživanja sa Klijentovog računa na ime provizija i naknada za obavljanje usluga, i to za kupovne i prodajne transakcije na dan saldiranja, a za ostale usluge 7 (sedam) dana od dana dospelosti tog potraživanja tj. izvršenja usluge na koju je obračunata provizija i/ili naknada.

15. POMOĆNE INVESTICIONE USLUGE

15.1. Definicija i sadržaj kastodi usluge

U smislu Opštih uslova i Ugovora, pod pojmom kastodi usluge podrazumijeva čuvanje i administriranje Finansijskih instrumenata za račun klijenata i sa tim povezane usluge.

Na osnovu Ugovora i Opštih uslova, Klijent ovlašćuje Banku da za njegov račun pruža kastodi usluge, a Banka pristaje obavljati navedene usluge i poslove u svoje ime, uz naknadu, u skladu sa odredbama Ugovora, ovih Opštih uslova i Tarifnika.

Banka može u svoje ime, a za račun Klijenta koristiti usluge drugih inansijskih institucija u svrhu pružanja kastodi usluge.

Čuvanje i administriranje Finansijskih instrumenata za račun klijenta obuhvata:

- Vođenje računa u ime i za račun Klijenata;
- Izvršavanje Naloga za prenos hartija od vrijednosti sa i bez plaćanja;
- Upis prava trećih lica na hartijama, a za račun zakonitih imalaca i staranje o prenosu prava trećih lica;
- Naplata potraživanja proisteklih iz hartija od vrijednosti i drugih Finansijskih instrumenata koje klijent drži na računu, po osnovu dospelosti, kamata i dividendi za račun zakonitih imalaca i staranja o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju zakonitim imaocima koji su Klijenti Banke
- Obavješćavanja akcionara o godišnjim skupštinama akcionarskih društava i zastupanja na tim skupštinama, po ovlašćenju.

Hartije od vrijednosti koje se vode na vlasničkom ili zbirnom kastodi računu Klijenata nisu vlasništvo Banke i ne ulaze u njenu imovinu i ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu, niti se mogu koristiti za izmirivanje obaveze Banke prema trećim licima.

15.2. Prava i obaveze banke

Banka se obavezuje u okviru pružanja usluga i obavljanja poslova iz Ugovora i Opštih uslova sljedeće:

- a) preuzeti od Klijenta Finansijske instrumente i novčana sredstva u svrhu čuvanja i administriranja Finansijskih instrumenata Klijenta;
- b) na ime Klijenta otvoriti u svojim knjigama Kastodi račun Finansijskih instrumenata i Kastodi račun novčanih sredstava, te otvoriti kastodi račun Finansijskih instrumenata kod Trećih strana;
- c) primati i izvršavati Naloge Klijenta;
- d) obavijestiti Klijenta o korporativnim aktivnostima koje se odnose na ostvarivanje prava Klijenta iz pohranjenih Finansijskih instrumenata;
- e) obavljati saldiranje kupovine ili prodaje Finansijskih instrumenata u skladu s odredbama;
- f) bez odgađanja izveštavati Klijenta o svakom poslu izvršenom prema njegovom nalogu, odnosno svakom poslu obavljenom u njegovo ime i za njegov račun;
- g) izvršavati sve druge poslove u skladu s odredbama Ugovora i Opštih uslova.

Banka se obavezuje da će Klijentu dostavljati sljedeće izvještaje:

- a) jednom mjesečno (osim ukoliko Klijent pisanim putem zatraži drugačije), pisani izvještaj u kojem se daje pregled Imovine na Klijentovom Kastodi računu Finansijskih instrumenata i Kastodi računu novčanih sredstava, kao i na Kastodi podračunima, ukoliko isti budu otvoreni kod Banke;
- b) krajem svakog Radnog dana, obavještenje o promjenama Imovine ukoliko je došlo do promjene iste;
- c) informacije o nastupajućoj Korporativnoj aktivnosti po primanju obavještenja o istoj. Ukoliko postupanje po navedenoj Korporativnoj aktivnosti zahtijeva Uputstvo Klijenta, Banka će pisanim putem tražiti od Klijenta odgovarajuće Uputstvo.

Banka je dužna da, kao poslovnu tajnu, čuva podatke o identitetu, stanju i prometu na računima hartija od vrijednosti klijenata, na novčanim računima namijenjenih poslovanju sa hartijama od vrijednosti, kao i druge podatke o klijentu do kojih dođe u obavljanju poslova i ne smije ih saopštavati trećim licima, niti koristiti ili omogućavati trećim licima da ih koriste.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, podaci iz tog stava mogu se saopštavati i stavljati na uvid trećim licima:

- Na osnovu pismenog odobrenja Klijenta;
- Prilikom nadzora zakonitosti poslovanja koje vrše ovlašćena lica Komisije za tržište kapitala ;
- Na osnovu naloga suda;
- Na osnovu zahtjeva Uprave Policije – Sektora za finansijsko obavještajne poslove.

Finansijske instrumente koji su uvršteni u depozitorij CKDD Banka drži, na kastodi računu otvorenim kod CKDD.

Inostrane finansijske instrumente Klijenta, Banka drži kod Trećih strana na odvojenim računima u evidencijama Trećih strana, odvojenim od finansijskih instrumenata Banke

Prilikom odabira Treće strane na čijim će računima držati finansijske instrumente Klijenta, Banka pažnjom dobrog privrednika vodi računa o stručnosti i tržišnom ugledu Treće strane, zakonom propisanim uslovima ili tržišnim praksama koji se odnose na držanje Finansijskih instrumenata, a koji mogu negativno uticati na prava Klijenta, te najmanje jednom godišnje preispituje odabir Trećih strana. Osnovni kriterijumi za odabir Treće strane su, između ostalog, finansijska snaga Treće strane, reputacija i kvaliteta usluge.

Izuzetno, Banka može čuvati Finansijske instrumente Klijenata kod Treće strane u trećoj državi u kojoj držanje i čuvanje Finansijskih instrumenata za račun druge osobe nisu propisani samo ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

- priroda Finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom zahtijevaju čuvanje kod Treće strane u trećoj državi;
- profesionalni investitor pisanim putem zahtijeva od Banke čuvanje svojih Finansijskih instrumenata kod Treće strane u trećoj državi u kojoj držanje Finansijskih instrumenata ne podliježe posebnim propisima i nadzoru.

15.3. Prava i obaveze klijenata

Klijent je dužan i obavezuje se:

- (a) plaćati Banci sve obaveze, naknade, troškove i povezane izdatke za obavljanje poslova iz Ugovora
- (b) svoj Kastodi račun novčanih sredstava ne dovoditi u negativno stanje. U slučaju da Klijent dovede svoj Kastodi račun novčanih sredstava u negativno stanje, Banka ima pravo obračunati i naplatiti zakonsku zateznu kamatu primjenjivu u skladu sa važećim propisima za razdoblje od nastanka do podmirenja negativnog stanja;
- (c) Klijent je u obavezi da Banci pruži dokaze o neograničenom pravu raspolaganja nad hartijama od vrijednosti. Ukoliko na navedenim hartijama od vrijednosti druga lica imaju bilo kakva prava koja bi u bilo kom vidu ograničavala klijenta u raspolaganju sa istim, dužan je da o tome bez odlaganja obavijesti Banku;
- (d) odmah potvrditi ispravnost svih izvještaja i podataka koje dobije od Banke. U protivnom, ukoliko Klijent ne podnese Banci prigovor u pisanom obliku na ispravnost izvještaja i podataka koje dobije od Banke u roku od 7 (slovima: sedam) radnih dana od dana prijema istih, smatraće se da je Klijent prihvatio dostavljene izvještaje i podatke.
- (e) da prilikom prenosa portfelja hartija od vrijednosti na custody račun kod Banke, dostavi dokaz - pregled incijalnih kupovina hartija od vrijednosti (po količini i cijeni).

16. OSTALE POMOĆNE USLUGE

Banka može Klijentima pružati i sledeće pomoćne usluge: odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje daje zajam ili kredit, davanje opštih preporuka u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i srodnim pitanjima i uslugama koji su u vezi sa spajanjem i sticanjem udjela u društvima, istraživanje i finansijska analiza ili opšte preporuke u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima, usluge u vezi sprovođenja ponude odnosno prodaje Finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa, pozajmljivanje hartija od vrednosti, repo poslove i obrnute repo poslove.

Klijent je saglasan da Banka zahtijeva da se za pružanje dodatne usluge koja se odnose na: odobravanje kredita i zajmova investitoru radi omogućavanja zaključenja transakcije, pozajmljivanje hartija od vrednosti, repo poslove i obrnute repo poslove mora zaključiti poseban ugovor s Klijentom.

17. INVESTICIONO ISTRAŽIVANJE I FINANSIJSKA ANALIZA

Banka može povremeno Klijentima kroz distribucione kanale (mail) dostavljati investiciona istraživanja i finansijske analize, koje će biti sačinjene u skladu sa važećim propisima i pravilima struke. Banka se prilikom izrade investiciona istraživanja i finansijske analize može oslanjati na informacije, analize, studije i drugu dokumentaciju koju joj dostave analizirani subjekti, te ih može smatrati, bez dodatne provjere, tačnim, istinitim i potpunim. Banka se također može oslanjati i najavno dostupne informacije iz priznatih izvora finansijskih podataka koje nije dužna uvijek dodatno proveravati. Banka ističe da sadržaj investicijskih istraživanja i finansijskih analiza koji će biti distribuirani Klijentima nikako ne predstavlja izričiti investicioni savjet niti preporuku bilo koje vrste i prirode Klijentu i/ili trećim osobama u smislu bilo koje spomenute stvarne i/ili predložene transakcije, proizvoda ili investicionih ciljeva.

Investiciona istraživanja i finansijske analize ne uzimaju u obzir ekonomske, finansijske i/ili investicione okolnosti u vezi Klijenata, posebno u pogledu njihovih ekonomskih položaja, te njegovih finansijskih stanja i pokazatelja, kao ni investicionih ciljeva.

Banka posebno ističe da Klijent preuzima potpunu odgovornost u svezi sa svim odlukama i transakcijama na svojim Računima novčanih sredstava i Računima finansijskih instrumenata, te isto tako ističe da Banka nije odgovorna za bilo koju odluku o ulaganju i raspolaganju Imovinom koju Klijent donese.

Banka posebno ističe da Klijent svjesno i samostalno preuzima sve rizike ulaganja u Finansijske instrumente/proizvode, te da Banka ni u kojem slučaju ne odgovara Klijentu zbog eventualne štete nastale ostvarenjem bilo kojeg rizika vezanog za kupovinu, prodaju, držanje i/ili čuvanje Finansijskog instrumenta s kojima je Klijent bio na odgovarajući način upoznat, odnosno distribuciju investicionih istraživanja, davanje kredita ili zajma investitoru kako bi mu se omogućilo zaključenje transakcije s jednim ili više Finansijskih instrumenata, kao i svih drugih rizika vezanih uz pružanje investicionih i pomoćnih usluga.

Banka ne preuzima na sebe nikakvu obvezu, niti zaduženje da dnevno i/ili periodično izrađuje/ dostavlja bilo koju informaciju, istraživanje i/ili finansijsku analizu bilo koje vrste ili prirode, nego je

Klijent u potpunosti svjestan da je izrada i distribucija istih u potpunosti dobra volja Banke koja za sobom ne povlači bilo kakvu odgovornost od strane Banke.

ZAVRŠNE ODREDBE

Na sve što nije regulisano ovim Aktom primjenjuje se Zakon, Pravilnik te drugi interni akti Banke. Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu narednog dana od dana usvajanja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Esad Zaimović

Ovaj dokument sadrži poverljive poslovne informacije Hipotekarne banke AD Podgorica. Fotokopiranje dokumenta, njegovo skeniranje ili umnožavanje na drugi način nije dozvoljeno. S izuzetkom subjekata koji imaju zakonsko ovlašćenje vršenja uvida i umnožavanja ovog dokumenta, isti može biti objelodanjen trećim licima isključivo nakon potpisivanja izjave o poverljivosti.